2025/2600

13.12.2025

NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2025/2600,

12. detsember 2025,

erakorraliste meetmete kohta, mis võetakse seoses tõsiste majandusraskustega, mille on põhjustanud Venemaa tegevus Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 122 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Venemaa Föderatsiooni president kuulutas 24. veebruaril 2022 välja „sõjalise erioperatsiooni“ Ukrainas ja Venemaa relvajõud alustasid rünnakut Ukraina vastu. See rünnak kujutab endast Ukraina territoriaalse terviklikkuse, suveräänsuse ja sõltumatuse jämedat rikkumist. Sellest ajast alates on Ukraina-vastane agressioonisõda pidevalt eskaleerunud ning Venemaa destabiliseeriv tegevus ja hübriidkampaaniad on laienenud liidu liikmesriikide territooriumile.

(2) Lisaks Ukraina majandust laastavale mõjule on Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ja Venemaa liidu-vastane tegevus tekitanud ja tekitab jätkuvalt tõsiseid majandusprobleeme ka väljaspool Ukrainat. Liidu asukoha lähedus Venemaale ja Ukrainale, Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ning Venemaa liidu-vastane tegevus on mõjutanud liidu majandust ja eeldatavasti mõjutab ka edaspidi seni, kuni Venemaa jätkab oma agressioonisõda. Lisaks eeldatakse, et olukorra halvenemine Ukrainas annaks liidu majandusele veelgi tugevama hoobi.

(3) Põhjendamatu ja provotseerimata Ukraina-vastane agressioonisõda põhjustas liidu majanduses šoki, mille tingisid tõsised tarnehäired, suurem ebakindlus, riskipreemiate kasv ning investeeringuteks ja tarbimiseks tehtavate kulutuste vähenemine liidus. Sellest tulenevalt oli SKP keskmine aastane kasv aastatel 2022–2023 1,9 protsendipunkti võrra väiksem kui komisjoni 2021. aasta sügisprognoosi kohane mediaanväärtus liikmesriikide lõikes.

(4) Eelkõige põhjustas Venemaa täiemahuline sissetung Ukrainasse 2022. aasta veebruaris nafta-, gaasi- ja toiduhindade järsu tõusu, kuna turud pidid kohanema kahe peamise toorainetarnija ekspordi vähenemise või võimaliku vähenemisega. Ühtlasi põhjustas see otseseid häireid Ukrainast liitu suunatud impordi (eelkõige teravilja ja taimeõlide) ning liidust Ukrainasse suunatud ekspordi tarneahelates, mis avaldas eriti ränka mõju liidu põllumajandus-, toidutöötlemis-, kalandus- ja vesiviljelussektorile. Mõne metalli ja tooraine varud on jäänud Venemaa sõjalise agressiooni ja tema kehtestatud vastumeetmete tõttu napiks ning see on suurendanud liidu tööstusharude kulusid.

(5) Kuna Venemaa tegevus mõjutab negatiivselt energiaturge, on liikmesriigid kehtestanud kodumajapidamiste ja ettevõtjate jaoks toetused. Eelarvemeetmed, mille liikmesriigid võtsid aastatel 2022–2024 kõrgete energiahindade makromajandusliku ja sotsiaalse mõju minimeerimiseks, ulatusid rohkem kui 365 miljardi euroni. 17. märtsil 2023 võttis komisjon vastu teatise „Riigiabimeetmete ajutine kriisi- ja üleminekuraamistik majanduse toetamiseks pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale“ ([1]) ja 4. juulil 2025 teatise „Puhta tööstuse kokkuleppe toetamiseks võetavate riigiabimeetmete raamistik (puhta tööstuse kokkuleppega seotud riigiabi raamistik)“ ([2]).

([1]) (2023/C 101/03).
([2]) (C/2025/3602).

(6) Venemaa Ukraina-vastane agressioon ning Venemaa energiatarnete kasutamine relvana võimendavad ka liidu tungivat vajadust vähendada oma sõltuvust fossiilkütustest ning kiirendada taastuvenergia kasutuselevõttu, tööstuse dekarboniseerimist ja suurema võimsuse rakendamist sektorites, mis on olulised üleminekuks kliimaneutraalsele majandusele, võttes samal ajal arvesse ka ülemaailmseid probleeme, mis kujutavad endast ohtu, et kõnealustesse sektoritesse tehtavad investeeringud suunatakse ümber väljapoole Euroopa Majanduspiirkonda jäävatele kolmandatele riikidele. Liit on võtnud energiakriisi lahendamiseks liidu tasandil mitu meedet, sealhulgas kava „REPowerEU“, mille eesmärk on kiirendada üleminekut rohelisele energiale ja suurendada liidu energiasõltumatust. Kava „REPowerEU“ raames tehti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/241 ([3]) liikmesriikidele kättesaadavaks veel 20 miljardit eurot, et leevendada Venemaa agressioonisõja mõjust tingitud energiakriisi.

(7) Lisaks on Venemaa negatiivselt mõjutanud liidu majandust ja ettevõtlust, arestides, konfiskeerides ja sundmüügi abil võõrandades Venemaal asuvat ning liidu investoritele kuuluvat majandusvara. Peale selle on liidu üksustele ja investoritele kehtestatud ka eraldi maksed ja maksud ning kapitali vaba liikumist on oluliselt piiratud, mis omakorda mõjutab negatiivselt investeeringuid, äriühinguid ja turge. Varade täiendava arestimise oht on endiselt suur, arvestades tekkinud olukorda ja asjaolu, et liidu investorid ei saa Venemaa turult lahkuda. Selles kontekstis allkirjastas Venemaa Föderatsiooni president 30. septembril 2025 dekreedi, milles käsitletakse varade kiirendatud müüki pärast nende arestimist.

(8) Lisaks majanduskasvu ja ostujõu vähenemisele on Venemaa tegevus tekitanud liikmesriikidele märkimisväärseid otseseid eelarvekulusid. See kõik on aset leidnud ajal, mil liikmesriikide rahandus ei ole COVID-19 kriisi tagajärgedest veel täielikult taastunud. Samuti on liit olnud sunnitud märkimisväärse osa oma eelarvest ümber suunama meetmetesse, mis tegelevad Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja otseste ja kaudsete tagajärgedega.

(9) Kõnealused eri asjaolud annavad tunnistust sellest, et Ukraina-vastane agressioonisõda on juba avaldanud ja avaldab jätkuvalt otsest ja kaudset mõju liidu majandusele ning on märkimisväärselt mõjutanud liikmesriikide eelarveseisundit. Vaatamata kõigile liidu ja liikmesriikide tasandil võetud meetmetele on Ukraina-vastane agressioonisõda ja Venemaa muu tegevus liidu territooriumil põhjustanud häireid, mis on otseselt ja kaudselt mõjutanud liidu majandustulemusi ning oluliselt kahjustanud liikmesriikide eelarveseisundit.

(10) Selline enneolematult kiireloomuline olukord on tingitud välistest teguritest, mis ei ole liikmesriikide kontrolli all ja mõjutavad tõsiselt nende majandust. See olukord võib neid veelgi enam mõjutada, kui viivitamata ei võeta meetmeid, et piirata Venemaa suutlikkust intensiivistada hübriidrünnakuid liidu territooriumil. Seetõttu on vaja kiiret ja koordineeritud reageerimist liidu tasandil. Seda tuleks teha liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimus, et vältida ebavõrdseid tagajärgi, mida Venemaalt tulenev ja üha kasvav oht ähvardab kaasa tuua liikmesriikidele, eelkõige neile, kes asuvad Venemaa ja Ukraina piiridele kõige lähemal. Selline vastus Venemaa tegevusele ei piira nõukogu poolt ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames vastu võetud asjakohaseid meetmeid seoses Venemaa vastu suunatud piiravate meetmetega.

(11) Vajadus võtta kiireloomulisi meetmeid tuleneb Ukraina ja liikmesriikide julgeolekuolukorra hiljutisest järsust halvenemisest, mis on tõeliseks ohuks liidu majandusliku olukorra stabiilsusele ning mis sõltub suurel määral eri näitajatest ja sellest, kuidas need aja möödudes muutuvad.

(12) Võttes arvesse eelkirjeldatud olukorra kiireloomulisust, on asjakohane ajutiselt keelata Venemaa Keskpanga või tema nimel või juhtimisel tegutseva mis tahes juriidilise isiku, üksuse või asutuse (edaspidi „Venemaa Keskpank või temaga seotud üksused“), nagu Venemaa riiklik investeerimisfond Russian National Wealth Fund, varade ja reservide otsesed või kaudsed ülekanded, tagamaks, et Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varasid ja reserve ei kanta üle Venemaa Keskpangale või temaga seotud üksustele või nende kasuks ja lõppkokkuvõttes Venemaale või Venemaa kasuks.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(13) Liidu majandusele tekitatava kahju vähendamiseks tuleks kiiremas korras keelata rahaliste vahendite ülekandmine Venemaale. Sõjalised kulutused on alates 2022. aastast aidanud oluliselt hoogustada Venemaa majanduskasvu, kuid 2025. aastal on Venemaa majanduse kasvutempo märkimisväärselt aeglustunud. Selle aeglustumise üks põhjus on kuhjunud tasakaalustamatuse negatiivne mõju, eelkõige kõrge inflatsioon ja kõrged intressimäärad. Venemaa eelarveolukord on 2025. aastal veelgi halvenenud, kuna naftahinnad langevad, rubla kurss on kerkinud ja lääneriikide sanktsioone on taas karmistatud. Võttes arvesse Venemaa eelarvepositsiooni, võib eeldada, et saadud lisavahendeid kasutataks otseselt põhjendamatu ja provotseerimata Ukraina-vastase agressioonisõja rahastamiseks, millel on tõsised tagajärjed liidule ja selle liikmesriikidele.

(14) See tekitaks liidu majandusele tõsiseid raskusi peamiselt kahel põhjusel.

(15) Esiteks suurendaks täiendavate vahendite ülekandmine Venemaale liikmesriikide vastu suunatud ja liikmesriikide territooriumil toimuva vaenuliku hübriidtegevuse eskaleerumise ohtu, mis põhjustaks täiendavaid majandushäireid, suurendaks eelarve- ja majanduskulusid ning süvendaks majanduslikku ebakindlust. Euroopa Ülemkogu mõistis oma 26. juuni 2025. aasta järeldustes teravalt hukka igasuguse hübriidtegevuse, eelkõige Venemaa jätkuva hübriidkampaania, sealhulgas sabotaaži, elutähtsa taristu kahjustamise, küberründed, infomanipulatsioonid ja sekkumised ning katsed õõnestada demokraatiat, sealhulgas valimisprotsessis. Kõnealustes järeldustes märkis Euroopa Ülemkogu, et liit ja liikmesriigid jätkavad oma vastupanuvõime tugevdamist ning Venemaa hübriidohtude ennetamist, ärahoidmist ja neile reageerimist.

(16) Venemaa hübriidtegevus keskendub üha enam sellele, et destabiliseerida mitte ainult Ukrainat, vaid ka liitu ja selle liikmesriike (näiteks sabotaaži, droonide, majandusspionaaži, valimisprotsessidesse sekkumise ja väärinfokampaaniate kaudu). Sellega seoses on liit ja selle liikmesriigid ning ettevõtjad pidanud Venemaa hübriidkampaania tõttu kandma otseseid kulusid.

(17) Kui Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varade ja reservide ülekanded ei oleks keelatud, võidaks neid tõenäoliselt kasutada Venemaa hübriidkampaania toetamiseks, mis süvendaks veelgi majandusraskusi liidus. Näiteks on viimastel nädalatel rikutud nii Belgia, Madalmaade, Poola, Rumeenia, Taani, Eesti, Saksamaa, Leedu kui ka Läti õhuruumi. Nende vahejuhtumite näol ei ole tegemist juhuse, vaid mustriga, ning on olemas oht, et varade ja reservide ülekandmine Venemaa Keskpangale või temaga seotud üksustele või nende kasuks ning lõppkokkuvõttes Venemaale ja Venemaa kasuks süvendab olukorda.

(18) Teiseks võib täiendavate vahendite kättesaadavus Venemaa agressioonisõja rahastamiseks pikendada ja süvendada majanduslikku ebakindlust ning nõuaks liidult ja selle liikmesriikidelt Ukraina ning liidu majanduse toetamiseks veelgi ulatuslikumaid eelarvemeetmeid.

(19) Seetõttu tunnistas Euroopa Ülemkogu oma 23. oktoobri 2025. aasta järeldustes, et Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ja selle tagajärjed Euroopa ja ülemaailmsele julgeolekule kujutavad endast liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning komisjoni ühisteatises „Tegevuskava „Hoidmaks rahu – kaitsevalmidus 2030““ ([4]) märgitakse, et Ukraina on jätkuvalt Euroopa esimene kaitseliin ning Euroopa kaitse- ja julgeolekustruktuuri lahutamatu osa.

(20) Sellega seoses võib eeldada, et kui Venemaa agressioonisõda peaks jätkuma, on selle mõju liidu majandusele veelgi suurem, kui Ukraina ei suuda oma eelarvest sõjaliste jõupingutuste jätkamist toetada. Samuti tähendaks Ukraina alistumine selle naabruses asuvate liikmesriikide või teiste riikide, sealhulgas kandidaatriikide jaoks Venemaa agressiooniohu (sealhulgas hübriidtegevuse kaudu) suurenemist, millel on kohene otsene ja kaudne ning enneolematu ulatusega mõju liidu julgeoleku- ja majandusolukorrale. Selline olukord suurendaks veelgi ettevõtjate ebakindlust. Tõenäoliselt on agressiooniohu mõju kõige suurem nendes liikmesriikides, mis asuvad Ukraina, Venemaa ja Valgevene piiridele kõige lähemal. Komisjoni poolt hiljuti koostatud ökonomeetriline analüüs näitab, et sõja tõttu oli SKP kasv sõdivate riikidega piirnevates liikmesriikides aastatel 2022–2023 liidu keskmisega võrreldes juba 1,4–1,8 protsendipunkti väiksem ning olukord ei paranenud kuigivõrd ka 2024. aastal.

([4]) JOIN(2025) 27 final.

(21) 2025. aasta oktoobris ja novembris sagenesid Venemaa õhurünnakud Ukraina transpordivõrkude, elamupiirkondade ja energiataristu vastu. Venemaa korraldas seitse ulatuslikku kaugmaadroonide ja rakettide kombineeritud rünnakut, mis põhjustasid tõsiseid häireid Ukraina energiatootmises ja tekitasid küttehooajaks vajaduse täiendava gaasiimpordi järele. Kõige laastavamad olid 7. novembri öösel toimunud rünnak, mille käigus tulistati välja üle 500 drooni ja raketi, ning 24. novembri rünnak, milles osales 464 drooni ja 22 raketti. ÜRO Ukraina inimõiguste vaatlusmissiooni poolt 25. novembril 2025 esitatud andmete kohaselt suurenes tsiviilohvrite arv suurlinnades 2025. aastal (jaanuarist oktoobrini) eelmise aastaga võrreldes 26 % ja tsiviilisikutest vigastatute arv suurenes samal ajavahemikul 75 %. Alates Venemaa täiemahulise sissetungi algusest on tapetud vähemalt 14 534 tsiviilisikut, sealhulgas 745 last, ja vigastada on saanud 38 472 tsiviilisikut, sealhulgas 2 349 last.

(22) Lisaks on Venemaa sõjaline agressioon Ukrainas juba põhjustanud Ukraina kodanike ulatusliku sundrände nii riigi sees kui ka naaberriikidesse, seejuures saabub liitu Ukrainast enneolematul hulgal põgenikke ja sellel on liikmesriikidele märkimisväärsed humanitaar- ja majanduslikud tagajärjed. Eelkõige on liit ja selle liikmesriigid teinud ja teevad ka edaspidi Ukraina põgenike vastuvõtmiseks olulisi eelarvekohandusi. Venemaa sissetung Ukrainasse on sundinud miljoneid inimesi põgenema oma riigist turvalisse kohta, enamasti liikmesriikidesse. 2025. aasta septembri lõpuks oli nõukogu direktiivi 2001/55/EL ([5]) alusel ajutise kaitse saanud kokku 4,3 miljonit kolmandate riikide kodanikku, kes olid Ukrainast põgenenud. Alates 2022. aastast ulatuvad Ukraina põgenike vastuvõtmisega seotud eelarvekulud liidus hinnanguliselt ligikaudu 0,2 %ni SKPst aastas ja erinevad hinnangud näitavad, et liikmesriikide puhul võivad asjaomased eelarvekulud aastatel 2022–2025 olla suuremad kui 155 miljardit eurot. Venemaa agressioonisõja edasine eskaleerumine võib kaasa tuua Ukraina põgenike või rahvusvahelist kaitset vajavate isikute ootamatu ja massilise sissevoolu ohu.

(23) Venemaa tegevus Ukrainas kujutab endast otsest ohtu liidu julgeolekuolukorrale ning seetõttu on liit ja selle liikmesriigid pidanud oluliselt suurendama investeeringuid oma kaitsevõimesse. Alates Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõja algusest 2022. aasta veebruaris on liidu kaitsekulutuste suhe SKPsse suurenenud ligikaudu 0,25 protsendipunkti ja jõudis 2024. aastal tasemele 1,5 % SKPst (ligikaudu 270 miljardit eurot). 28. mail 2025 võttis nõukogu erakorralise meetmena vastu nõukogu määruse (EL) 2025/1106 ([6]), mille eesmärk on anda liikmesriikidele finantsabi, mis võimaldaks neil suurendada oma kaitsetööstuse valmisolekut. Komisjoni 2025. aasta sügisprognoosi kohaselt suurenevad kaitsekulutused 2027. aastaks veel ligikaudu 0,5 protsendipunkti võrra ehk 2,0 %ni SKPst (ligikaudu 405 miljardit eurot). Lisaks Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingitud majanduslikele tagajärgedele mõjutab liidu majandust oma tegevusega otseselt ka Venemaa ise. Olukorra muudaks järsku ja märkimisväärselt keerulisemaks see, kui ülekandmiskeeld puuduks ja Venemaal oleks juurdepääs täiendavatele rahalistele vahenditele.

(24) Nimetatud erinevaid kaalutlusi silmas pidades on Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varade ja reservide Venemaa Keskpangale või temaga seotud üksustele või nende kasuks ja lõppkokkuvõttes Venemaale või Venemaa kasuks ülekandmise keelu kehtestamine asjakohane meede, et vältida uusi enneolematu ulatusega majandusraskusi, mida Venemaa tegevus võib liidule tekitada. Kuna kõnealune meede on ajaliselt piiratud ja tagasipööratav, ei lähe see kaugemale sellest, mis on nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalik.

(25) Samuti on praeguses olukorras asjakohane, et finantsasutused, kes hoiavad Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varasid ja reserve, haldavad tähtaeguvate hoiuste tõttu kogunenud summasid eraldi.

(26) Käesolevas määruses sätestatud erimeetmed ei piira Venemaa Keskpanga varasid, mis koosnevad nõudest liidu finantsasutuste vastu, mille suhtes kohaldatakse ülekandepiiranguid. Käesolevas määruses sätestatud meetmed nimetatud varade omandiõigust ei mõjuta. Rahasummad, mis kogunevad Venemaa Keskpanga varasid ja reserve hoiustavate finantsasutuste bilanssi tulenevalt Venemaa Keskpangale või tema kasuks tehtavate ülekannete keelust, ei kuulu Venemaa Keskpangale ega ole riigivara. Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varade ja reservide ülekandmise keeld on ajutine, tagasipööratav ja see vaadatakse korrapäraselt läbi.

([5]) Nõukogu 20. juuli 2001. aasta direktiiv 2001/55/EÜ miinimumnõuete kohta ajutise kaitse andmiseks ümberasustatud isikute massilise sissevoolu korral ning meetmete kohta liikmesriikide jõupingutuste tasakaalustamiseks nende isikute vastuvõtmisel ning selle tagajärgede kandmisel (EÜT L 212, 7.8.2001, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2001/55/oj).

([6]) Nõukogu 27. mai 2025. aasta määrus (EL) 2025/1106, millega luuakse rahastamisvahend „Euroopa julgeolekumeetmed (SAFE) Euroopa kaitsetööstuse tugevdamiseks“ (ELT L, 2025/1106, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

(27) Kõnealuste lisameetmetega kehtestatakse finantsasutustele, kes hoiavad Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varasid ja reserve, uued kohustused, et leevendada Venemaa Ukraina-vastasest agressioonisõjast tingitud majanduslikke tagajärgi liidus. Arvestades konteksti, milles kõnealuseid meetmeid võetakse, ja asjaolu, et kõnealuste meetmetega taotletakse avaliku huvi eesmärki, milleks on hoida julgeolekukriisi olukorras ära liidu majanduse halvenemine, järgitakse kõnealuste meetmete puhul täielikult põhiõigusi ja -vabadusi, mida on tunnustatud põhiõiguste hartas, eelkõige selle artiklis 17 koostoimes artikliga 52, kuna sellised meetmed on põhjendatud ja taotletavate eesmärkidega proportsionaalsed.

(28) Meetmed, mis on seotud keeluga kanda Venemaa Keskpanga või temaga seotud üksuste varasid ja reserve üle, peaksid jääma ajutisteks. Neid tuleks säilitada seni, kuni Venemaale märkimisväärsete rahaliste ja muude vahendite kättesaadavaks tegemine, et Venemaa saaks jätkata oma tegevust Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis, tekitab või ähvardab tekitada tõsiseid majandusraskusi liidus ja liikmesriikides ning püsib oht, et liidu ja liikmesriikide majandusolukord halveneb oluliselt veelgi. Seepärast on asjakohane lõpetada käesolevas määruses sätestatud meetmete kohaldamine, kui Venemaa lõpetab oma Ukraina-vastase agressioonisõja, maksab Ukrainale reparatsioone ulatuses, mis on vajalik, et võimaldada ülesehitamist ilma liidule majanduslikke ja finantstagajärgi põhjustamata, ning Venemaa tegevus Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis ei kujuta endast objektiivselt enam tõsist ohtu liidu ja selle liikmesriikide majandusele. Selleks peaks nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal, milles tuleks võtta arvesse komisjoni aruannet, mis põhineb käesoleva määruse iga-aastasel läbivaatamisel, muutma käesolevat määrust, sealhulgas kehtestades liidu ja liikmesriikide ettevõtjate õigustatud huvide kaitseks asjakohased, rangelt vajalikud ja ajutised sätted nende meetmete kohaldamise lõpetamise kohta, sealhulgas asjakohase ajakava kohustuste täitmiseks pärast meetmete kohaldamise lõpetamist. Eelkõige tuleks selleks, et tagada õiguskindlus ja meetmete kohaldamise nõuetekohane lõpetamine, kehtestada reeglid summade tagasimaksmise ajakava ja korra kohta.

(29) Käesoleva määruse kohaldamisel tuleks arvesse võtta vajadust tagada liidus finantsstabiilsus ja kaitsta väärtpaberite keskdepositooriumide süsteemset rolli väärtpaberiturgude toimimisel.

(30) Võttes arvesse energiakriisi ulatust, selle sotsiaalset, majanduslikku ja finantsmõju ning vajadust võimalikult kiiresti tegutseda, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti, s.o järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

(31) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on võimalik neid paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse erakorralised ja ajutised kiireloomulised meetmed, et kõrvaldada liidus tõsised majandusraskused, mille on põhjustanud Venemaa tegevus Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis, ning liidu majandusliku olukorra edasise halvenemise oht. Kõnealuste meetmete eesmärk on vältida liidu ja selle liikmesriikide majandusliku stabiilsuse tõsist halvenemist, hoides ära märkimisväärsete vahendite kättesaadavaks tegemise Venemaale, mis võimaldaksid tal jätkata oma tegevust Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis.

Artikkel 2

Ülekannete tegemise keeld

1. Venemaa Keskpanga või tema nimel või juhtimisel tegutseva mis tahes juriidilise isiku, üksuse või asutuse, nagu Venemaa riiklik investeerimisfond Russian National Wealth Fund, varade või reservide otsesed ja kaudsed ülekanded on keelatud.

2. Lõikes 1 osutatud varadele ja reservidele vastavaid summasid hallatakse eraldi.

Artikkel 3

Aruandlus

1. Hiljemalt 14. märtsiks 2026 esitavad füüsilised ja juriidilised isikud, üksused ja asutused, sealhulgas Euroopa Keskpank, riikide keskpangad, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 ([7]) artiklis 4 määratletud finantssektori ettevõtted, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/138/EÜ ([8]) artiklis 13 määratletud kindlustus- ja edasikindlustusandjad, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 909/2014 ([9]) artiklis 2 määratletud väärtpaberite keskdepositooriumid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012 ([10]) artiklis 2 määratletud kesksed vastaspooled komisjonile teabe käesoleva määruse artiklis 2 osutatud varade ja reservide kohta, mida nad hoiavad või kontrollivad või mille vastaspooled nad on, ulatuses, milles seda teavet ei ole juba nõutud muude liidu õigusnormidega ning olenemata aruandlust, konfidentsiaalsust ja ametisaladust käsitlevatest kohaldatavatest normidest. Sellist teavet ajakohastatakse iga kolme kuu järel ja see peab sisaldama vähemalt järgmist:

a) füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused, kes omavad, hoiavad või kontrollivad kõnealuseid varasid ja reserve, sealhulgas nende nimi, aadress ja käibemaksu- või maksukohustuslasena registreerimise number;

b) selliste varade ja reservide summa või turuväärtus aruandekuupäeval;

c) varade või reservide liigid, samuti krüptovara ja muud asjakohased varakategooriad, sealhulgas mitterahalised vahendid. Iga nimetatud kategooria puhul esitatakse võimaluse korral sellised asjakohased näitajad nagu kogus, asukoht, valuuta, lõpptähtaeg ning aruandva üksuse ja vara omaniku vahelise lepingu tingimused.

2. Kui aruandev füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus on teinud kindlaks artiklis 2 osutatud varade ja reservide erakorralise ja ettenägematu kao või neile tekitatud kahju, esitatakse see teave viivitamata komisjonile.

3. Liikmesriigid ning füüsilised ja juriidilised isikud, üksused ja asutused, kelle suhtes kehtib käesolevas artiklis sätestatud aruandluskohustus, teevad saadud teabe kontrollimisel komisjoniga koostööd. Komisjon võib küsida mis tahes lisateavet, mida ta sellise kontrolli tegemiseks vajab. Kui selline teabenõue esitatakse füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele, edastab komisjon kõnealuse nõude samaaegselt asjakohase liikmesriigi pädevale asutusele. Kogu komisjonile antud teave tehakse asjaomasele liikmesriigile kättesaadavaks.

4. Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused kasutavad neile käesoleva artikli kohaselt esitatud või laekunud teavet üksnes sel eesmärgil, milleks see esitati või saadi.

([7]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 575/2013, mis käsitleb krediidiasutuste suhtes kohaldatavaid usaldatavusnõudeid ja millega muudetakse määrust (EL) nr 648/2012 (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj).

([8]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/138/oj).

([9]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 909/2014, mis käsitleb väärtpaberiarvelduse parandamist Euroopa Liidus ja väärtpaberite keskdepositooriume ning millega muudetakse direktiive 98/26/EÜ ja 2014/65/EL ning määrust (EL) nr 236/2012 (ELT L 257, 28.8.2014, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/909/oj).

([10]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj).

5. Isikuandmeid töödeldakse kooskõlas käesoleva määrusega ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EL) 2016/679 ([11]) ja (EL) 2018/1725 ([12]) ja üksnes niivõrd, kui see on vajalik käesoleva määruse kohaldamiseks ning käesoleva määruse kohaldamisel liikmesriikide endi või liikmesriikide ja komisjoni vahel tehtava koostöö tulemuslikkuse tagamiseks.

Artikkel 4

Kaitsemeetmed

1. Lepingu või tehingu puhul, mille täitmist on käesoleva määrusega kehtestatud meetmed otse või kaudselt, tervikuna või osaliselt mõjutanud, ei rahuldata ühtki nõuet, sealhulgas hüvitisnõuet ega muud samalaadset nõuet, nagu kahju hüvitamise nõue või tagatisnõue, eelkõige nõuet, mille eesmärk on mis tahes vormis võlakirja, tagatise või hüvitise, eelkõige finantstagatise või -hüvitise pikendamine või väljamaksmine, mille on esitanud Venemaa Föderatsioon, artiklis 2 osutatud juriidilised isikud, üksused või asutused või nende nimel või juhtimisel tegutsevad isikud. Venemaa Föderatsiooni, artiklis 2 osutatud juriidiliste isikute, asutuste ja üksuste või nende nimel või juhtimisel tegutsevate isikute poolt saavutatud kohtu-, vahekohtu- või haldusotsuseid, mis on seotud artiklis 2 osutatud meetmetega, ei tunnustata, tunnistata lõplikuks ega pöörata täitmisele liidus seni, kuni käesolev määrus kehtib.

2. Igas nõude täitmise menetluses jääb kõnealuse nõude täitmist taotleva isiku kohustuseks tõendada, et nõude täitmine ei ole lõike 1 alusel keelatud.

3. Lõikega 1 ei piirata lõikes 1 osutatud isikute, üksuste ja asutuste õigust nõuda kooskõlas käesoleva määrusega kohtulikku kontrolli lepinguliste kohustuste täitmata jätmise seaduslikkuse üle.

Artikkel 5

Läbivaatamine

Komisjon vaatab käesoleva määruse läbi 31. detsembriks 2026 ja seejärel iga 12 kuu tagant ning esitab nõukogule läbivaatamise peamiste järelduste kohta aruande. Kõnealuse läbivaatamise käigus hinnatakse ka seda, kas Venemaale märkimisväärsete vahendite kättesaadavaks tegemine, et Venemaa saaks jätkata oma tegevust Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis, jätkuvalt tekitab või ähvardab tekitada tõsiseid majandusraskusi liidus ja liikmesriikides ning kas püsib oht, et liidu ja liikmesriikide majandusolukord halveneb oluliselt veelgi.

Artikkel 6

Meetmete ajutine kohaldamine

1. Artiklites 2–4 sätestatud meetmed on ajutised. Neid säilitatakse seni, kuni Venemaale märkimisväärsete vahendite kättesaadavaks tegemine, et Venemaa saaks jätkata oma tegevust Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis, tekitab või ähvardab tekitada tõsiseid majandusraskusi liidus ja liikmesriikides ning püsib oht, et liidu ja liikmesriikide majandusolukord halveneb oluliselt veelgi. Käesolevas määruses sätestatud meetmete kohaldamine lõpetatakse, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) Venemaa lõpetab oma Ukraina-vastase agressioonisõja;

b) Venemaa maksab Ukrainale reparatsioone ulatuses, mis on vajalik, et võimaldada ülesehitamist ilma liidule majanduslikke ja finantstagajärgi põhjustamata, ning

([11]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj).

([12]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

c) Venemaa tegevus Ukraina-vastase agressioonisõja kontekstis ei kujuta endast objektiivselt enam tõsist ohtu liidu ja selle liikmesriikide majandusele.

2. Selleks et tagada artiklites 2–4 osutatud meetmete ajutisus kooskõlas lõikes 1 sätestatud tingimustega, muudab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja artiklis 5 sätestatud aruannet arvesse võttes käesolevat määrust, sealhulgas võttes vastu asjakohased, rangelt vajalikud ja ajutised sätted, et tagada kõnealuste meetmete kohaldamise nõuetekohane lõpetamine, võttes arvesse vajadust kaitsta liidu ettevõtjate ja liikmesriikide õigustatud huve.

Artikkel 7

Lõppsätted

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 12. detsember 2025

Nõukogu nimel

eesistuja

M. BJERRE